

KAIROS

Ungas medskapande

PROBLEMET

I kommunfullmäktiges budget för 2013 kan man läsa följande: *“Göteborg ska fortsätta utvecklas som kunskapsstad så att alla barn, unga och vuxna ges möjligheter att genom ett livslångt lärande utvecklas utifrån sina förutsättningar.”* Vidare skriver man att *“Göteborg och Göteborgsregionen är i ständig utveckling... Göteborg ska vara kärnan i en allt större arbetsmarknadsregion med successivt ökad inpendling. Staden ska vara en kraftkälla för regionens utveckling och människor kommer i större grad resa längre med syfte att ta sig hit för att arbeta, studera och vistas här.”*

Göteborg profilerar sig som en kunskapsstad och i det ligger även att skapa en stadsmiljö som är attraktiv för företag, studenter, inpendlare och besökare. Kontorsföretag och kvalificerad tjänsteproduktion är växande i storstäderna. Även logistik och transporter är stora branscher liksom vård och omsorg som på senare år även fått en plats på marknaden. Den arbetsmarknad som följer med denna utveckling ställer högre och andra krav på såväl formella utbildningsmeriter som på kognitiva förmågor.

Strategin för stadens utveckling är att dra till sig såväl kapitalinvesteringar som personal med kompetens och kreativitet för att skapa tillväxt för staden och den omgivande regionen. Tillväxtstrategierna¹ för Göteborgsregionen säger däremot mindre om den roll som de som bor och vistas i staden idag förväntas ha, eller hur de kan och behöver bidra för att skapa en hållbar tillväxt. I strategierna saknas ett tydligt perspektiv på hur samhället skall kunna bli socialt hållbart, för såväl dagens som morgondagens invånare, vilket tvärtom strategiernas avsikter kan öka polarisering och segregation. En sådan form av urbanisering i kombination med den ojämna utveckling som följer i globaliseringens spår och nya migrationsmönster riskerar därmed att driva på en utveckling som leder till att samhället glider isär.

Samtidigt som kunskapsstaden, med dess behov av välutbildad arbetskraft, är en del av tillväxtstrategierna för Göteborg, lämnar en stor andel av de unga som bor och vistas i staden, varje år, skolan utan kompletta betyg från grundskola eller gymnasium. Utan gymnasiebetyg är i praktiken många vägar vidare stängda för såväl arbete och studier. Brister i utbildningen skapar också sämre förutsättningar att vara delaktiga i samhällslivet i den stad man bor och vistas i.

Det kan vara problematiskt att värdera elevernas kunskaper utifrån betyg, eftersom de inte säger något om exempelvis elevernas kognitiva förmåga. Det säger inte heller hur skolan tagit tillvara elevernas erfarenheter eller hur eleverna utvecklats i förhållande till sina strukturella förutsättningar. Formella meriter är dock viktiga särskilt i början av vuxenlivet för att ta sig vidare in på högre utbildningar och in på arbetsmarknaden. I skolorna i Göteborg² var det 71 %³ av niondeklassarna som nådde upp till betyget godkänt i grundskolans samtliga ämnen läsåret 2011/12.

¹ Tillväxt i Göteborgsregionen, Business Region Göteborg AB och Uthållig tillväxt, Göteborgsregionen

² avser läsåret 2011/12 alla skolor i Göteborg oavsett huvudman, enligt Skolverkets statistik, Siris

³ motsvarande siffra för hela riket är 77 %

För att ha reella valmöjligheter till gymnasiet krävs i praktiken godkända betyg i alla ämnen.⁴ Tittar man på enskilda skolor ser man stora skillnader mellan olika stadsdelar och därmed ett uttryck för den segregerade stad som Göteborg är. Omkring en tredjedel av de skolor som har redovisade siffror vad gäller andel elever med lägst godkänt i alla ämnen, ligger på en andel under 60 %. Flertalet av dessa skolor ligger i stadens ytterområden: Angered, Bergsjön, Kortedala, Biskopsgården och Tynnered. På flera av dessa skolor är det endast 30-40% av eleverna som har ett fullständigt grundskolebetyg när de slutar nian.

Kommunen är skyldig att erbjuda alla 16–19-åringar en plats i gymnasieskolan. De elever som inte är behöriga till de nationella gymnasieprogrammen⁵ erbjuds istället plats på ett introduktionsprogram som syftar till att komplettera det som saknas från grundskolan och att ge elever behörighet till fortsatta gymnasiestudier på nationellt program. Dessa introduktionsprogram kan variera i längd allt från några månader till flera år, beroende på elevens möjligheter att nå kunskapsmålen. Under år 2012 var 16,7% av eleverna i gymnasiets årskurs ett, elever på ett introduktionsprogram⁶. En uppföljning av 20-åringarna folkbokförda i Göteborg 2012 visar att 28 % saknar slutbetyg från gymnasiet och att 36 % saknar grundläggande behörighet till högskolan⁷.

I regeringens uppföljning av urbana utvecklingsområden 2012 redovisas andelen unga mellan 20 och 25 år som varken arbetar eller studerar⁸. Det är dessa som ibland också kallas för NEETs (Not in Education, Employment or Training). Fyra av de urbana utvecklingsområdena finns i Göteborg. Andelen som varken arbetar eller studerar var 35 % i Bergsjön, 37 % i Hjällbo och Norra Biskopsgården och 42 % i Gårdsten under 2010. Andelen kvinnor som varken arbetar eller studerar är högre i samtliga områden och når över 40 % i både Norra Biskopsgården och Gårdsten. Motsvarande siffra för hela Sverige var 20 %. För riket är andelen kvinnor något lägre än andelen män.

VARFÖR ÄR DET ETT PROBLEM?

Kunskapsstaden ställer stora krav på välutbildad arbetskraft med god kognitiv förmåga. Om dess eget utbildningssystem inte klarar av att leverera detta riskerar den högutbildade arbetskraften som söker sig till staden att utgöra små öar av excellens och kreativitet i ett hav av okunnighet, som välfärdsforskaren Esping-Andersen uttrycker det. Den ojämna utvecklingen fördjupas, sociala spänningar förstärks och kunskapsstadens sociala hållbarhet hotas.

Det ligger också i skolans uppgift att främja alla barns och elevers utveckling och livslånga lust att lära. I skollagen står det att skolan ska uppväga skillnader i förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Det står också att skolan ska förbereda eleverna för delaktighet och medansvar i ett demokratiskt samhälle. I Göteborgs kommunfullmäktiges budget står det att skolan i ökad omfattning ska kompensera för elevers olika förutsättningar på så väl elevnivå som mellan olika skolor.

⁴ För behörighet till gymnasiets högskoleförberedande program krävs godkänt i 12 ämnen med inriktning på det program man söker. För behörighet till gymnasiets yrkesprogram krävs godkänt i nio av grundskolans ämnen.

⁵ det krävs godkänt i 9 respektive 12 ämnen för att vara behörig till yrkes- respektive högskoleförberedande program

⁶ Siffran avser elever som var folkbokförda i Göteborg.

⁷ Skolverkets jämförelsedatabas för betygsresultat, skolverket.se

⁸ Urbana utvecklingsområden, dec 2012, Arbetsmarknadsdepartementet

Förutom skolan finns det också andra samhällsaktörer som i större utsträckning än i dag kan bidra till att skapa förutsättningar för barn och ungas medskapande i demokrati- och samhällsutvecklingen. Västra Götalandsregionen skriver i sin kulturplan för 2013-2015 att utanförskapet inte minskar och att många grupper fortfarande står utanför det demokratiska systemet. Därför har man som ett av de strategiska områdena i denna kulturplan att arbeta för ett vidgat deltagande. I planen skriver man att ett vidgat deltagande innebär medvetenhet kring de maktstrukturer som finns och att det ligger en stor utmaning i att stärka den unga generationens och våra nya svenskers möjlighet att delta i samhället.

Enligt KAIROS bygger ett socialt hållbart samhälle på att de som bor och vistas i samhället känner social tillit och samhörighet. KAIROS menar att i detta ligger ett viktigt samhällsuppdrag som är att ge barn och unga de förutsättningar de behöver för att kunna påverka sitt vardagsliv och samhällsutvecklingen. Detta behöver återspeglas i skolans praktik så att barn och ungas befintliga och potentiella kunskap och förmågor efterfrågas och tas tillvara och att samhället i handling ger reella möjligheter till medskapande. Kulturen bör samtidigt kunna ta en mer central roll i utvecklingen av ett socialt hållbart samhälle, vilket ställer krav på såväl formella som informella kulturaktörer för att stärka barn och ungas förutsättningar att vara medskapande.

Barnkonventionen är en av flera rättighetskonventioner som ligger till grund för att Göteborg ska bli en stad för alla, en stad där alla göteborgare ges samma möjligheter och förutsättningar att utveckla sina liv.⁹ Enligt barnkonventionen ska alla barn ha rätt till utbildning och att den ska göras tillgänglig även efter grundnivå och studieavbrott ska minskas. Samma konvention säger också att barn har rätt att få sina åsikter beaktade i alla frågor som rör dem. Med ett barnrättsperspektiv vilket är något som även Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen menar ska genomsyra verksamheter och beslut, ställs det krav på att se till barnets bästa och att inga barn får diskrimineras. Med den situation som råder, vad gäller ungas skolresultat, är det svårt att se att barnets bästa uppmärksammas och övervägs i alla beslut som berör dem direkt eller indirekt.

Även sett ur ett folkhälsoperspektiv är rätten och förutsättningarna till utbildning centrala liksom möjligheten att kunna påverka tillvaron och att ha makt i vardagen. I den nationella folkhälsopolitiken är de tre målområden som nämns först: delaktighet och inflytande i samhället, ekonomiska och sociala förutsättningar samt barn och ungas uppväxtvillkor. Ohälsan är ojämnt fördelad och de med lägst utbildning och de fattigaste är också de som har sämst hälsa. I februari 2013 framlades en rapport om barnhälsa i Göteborg¹⁰. Det barnhälsoindex som redovisas i rapporten är för Gunnared 70 och Lärjedalen 72. För Majorna och Örgryte 88 samt Södra Skärgården 90, för att nämna de stadsdelar med lägst respektive högst index.¹¹

Om stadens utveckling inte i handling och resultat involverar dem som bor och vistas i Göteborg idag, riskerar det att få allvarliga negativa konsekvenser för den sociala sammanhållningen och äventyra en socialt hållbar utveckling av staden. Rapporter från Eurofound visar att bland NEETs är socialt

⁹ Kommunfullmäktiges budget 2013, Göteborgs Stad

¹⁰ Barnhälsoindex för Göteborg, ett system för att följa barns hälsa i Göteborg och dess stadsdelar, Lennart Köhler, professor Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap, NHV:s rapportserie 2013:3R

¹¹ Lärjedalen och Gunnared slogs 2010 samman till stadsdelen Angered i Göteborgs stads omorganisation av stadsdelar. Index för Västra Götalandsregionen är 86 och för Göteborg 81.

deltagande, tillit till samhället och det politiska intresset lägre än hos unga som studerar eller arbetar.¹² En kunskapsstad måste med nödvändighet vara en lärande stad och därmed innefatta alla som bor och vistas i staden.

Oförutsedda effekter i ett mellanrum

Att strategierna för tillväxt och idén om kunskapsstaden inte innehåller någon strategi för hur de unga som bor och vistas i staden ska ges förutsättningar för att kunna vara medskapande i stadens utveckling, kan uttryckas som att det skapas ett informellt rum mellan stadens formella aktörer samt välfärdsinstitutioner och de invånare som varken har förutsättningar för faktisk eller upplevd delaktighet¹³. Detta informella rum väljer vi i delprojektet ungas medskapande att kalla för ett mellanrum vilket för med sig antal oförutsedda effekter på samhällsutvecklingen. Den dynamik som uppstår i detta mellanrum, till följd av den formella politikens tillkortakommanden, kan skapa förutsättningar för civilsamhällets agerande och engagemang för att utveckla egna välfärdslösningar men också utrymmen för marknaden att agera och förstärka mer köpstarka grupperns önskan om mer specialiserade välfärdstjänster. När den offentliga välfärden inte tillgodoser invånarnas behov, önskemål och rättigheter finns också risk för frustrationsgap och social oro. Mellanrummet kan på så vis skapa möjligheter men också hinder för en socialt hållbar utveckling. Detta delprojekt avser att synliggöra en del av dessa oförutsedda effekter och de konsekvenser dessa kan tänkas ha på utvecklingen till en socialt hållbar och rättvis stad.

Högstadieskolorna i Angered är ett exempel på konsekvenser av politiska tillkortakommanden och det civila samhällets svar på dessa. Genom olika initiativ av det civila samhället har det tillkommit två fristående högstadieskolor, där båda har religiös inriktning. En av skolorna har kristen profil och en har muslimsk profil, och den muslimska skolan har väsentligt bättre skolresultat än den närbelägna kommunala skolan.

Ett annat exempel på oförutsedda effekter, är konsekvenserna av det fria skolvalet och individens agerande i mellanrummet som en följd av härav. I flera stadsdelar i Göteborg är det en tredjedel eller mer som valt andra skolor än de som ligger inom elevernas upptagningsområde. Skolverket menar att skolvalet riskerar att missgynna elever vars föräldrar inte gör ett aktivt val¹⁴. Det fria skolvalet har i grunden förändrat skolans förutsättningar att skapa likvärdiga och inkluderande lärandemiljöer och även skolans roll som ett kollektivt samhällsprojekt i ett demokratiskt och socialt hållbart samhälle¹⁵.

Ytterligare ett exempel på initiativ som uppstår i detta mellanrum som uppstår genom politiska tillkortakommanden, är den läxhjälp som växer fram i olika former. I stadens ytterområden tar de oftast form genom ideella organisationer eller genom frivilligt hjälpande högskolestudenter medan det i ekonomiskt starkare områden istället köps som hushållsnära tjänst, vilket numera också är avdragsgill och man kan ana en växande marknad för företag inom denna sektor. Detta kan ses som ett uttryck för att välfärdssamhället och skolans sammanhållande roll inte tillgodoser behoven och

¹² www.eurofound.europa.eu

¹³ Med faktisk delaktighet menas möjligheter till studier och arbete, systemintegrerad, med känsla av delaktighet menas upplevelse av delaktighet, socialt integrerad. Mikael Stigendahl, professor i sociologi, Malmö Högskola, kommissionär i Malmökommissionen

¹⁴ Skolverkets lägesbedömning 2013, 2 maj 2013

¹⁵ Englund 1993

rättigheterna för alla barn och unga, särskilt i en tid med ökade krav på kunskap och förmågor samt konkurrens om högskoleplatser och jobb. Istället agerar marknaden liksom civilsamhällets företrädare och det skapas olika lösningar för olika grupper i samhället. Det kan också förstås som en konsekvens av den decentraliseringsprocess som skolan genomgått de senaste 20 åren, där det lämnas ökande krav på hushåll och elever. Om välfärden ska användas som ett verktyg för att utjämna de skilda förutsättningar som finns bland grupper, och garantera likvärdig utbildning, blir förskolans och skolans kompensatoriska uppdrag därför än viktigare idag.

Unga göteborgare startar sin resa som medborgare i kunskapsstaden i en stad som präglas av den ökande ojämlikheten där klass och plats sammanfaller i stor grad i Göteborg. Boende i stadens förorter saknar många gånger det sociala, kulturella och ekonomiska kapital som värderas eller anses behövas för att orientera sig i skolan¹⁶. Boendet är därför, utöver tillhörigheterna klass och etnicitet, en faktor som kan innebära begränsande och/eller möjliggörande förutsättningar för att nyttja välfärdsområden som bland annat utbildning. I stadsdelen Angered är det 26,8% som har eftergymnasial utbildning medan motsvarande siffra i stadsdelen Centrum är 67%.¹⁷ Detta förstärks av områdeseffekter som höga ohälsotal och hög arbetslöshet. Tillsammans med den ojämna utbildningssituation som råder, menar många forskare att det pågår en territoriell stigmatiseringsprocess av städernas förorter. Denna påverkar såväl politiska strategier som förortens medborgares självbild och uttryck. Om skolan ska ta sitt kompensatoriska uppdrag på allvar måste det inom skolan finnas en medvetenhet om de villkor och normer som skapar barriärer i utbildningssystemen vilka även påverkar människors uppfattning om det egna handlingsutrymmet och den egna handlingsförmågan.

Delaktighet, inflytande och medskapande

Med begreppet medskapande menar vi i KAIROS ett samspel mellan jämbördiga parter och att det är under liknande omständigheter som manöverutrymmet och förändringskraften blir som störst. Vi menar också att ungas medskapande är en förutsättning för att utveckla ett socialt hållbart Göteborg.

Barndomen ofta uppfattas som tillfällig och övergående. En livsfas som ska gås igenom på väg till det "riktiga" livet. Målet är vuxenlivet. Man talar i barndomsforskning om "human beings" och "human becomings" där de senare inte är fullvärdiga samhällsmedborgare utan under utveckling¹⁸. Grunden för det demokratiska samhället är välinformerade, aktiva, ansvarstagande medborgare och det är därför angeläget att barn fostras och utbildas i demokratiska värderingar och handlingar. I sociokulturell teori¹⁹ ser man på utveckling som en process som uppstår genom delaktighet i det sociala och intellektuella livet som omger barnet. Barn behöver därmed stöd för att kunna utöva sina rättigheter. Vuxna måste förvänta sig att barn ska delta istället för att räkna bort dem²⁰. Forskning visar att medborgarskap formas och praktiseras genom socialt deltagande på en mängd olika arenor (familj, skola, samhälle). För att barn ska bli fullvärdiga medlemmar och medborgare i ett

¹⁶ Eleven som konsument, skolan som företag och utbildning som vara – det fria skolvalet utifrån elever boende i förorten, Majsa Allelin, masteruppsats, sociologi och arbetsvetenskap, 2012.

¹⁷ Göteborg i snitt: 50,2%. Göteborgsbladet 2012, Samhällsanalys & Statistik, Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad

¹⁸ Barbro Johansson, Mellanrummets möjligheter, red Salzman 2009

¹⁹ Lev Vygotsky, rysk utvecklingspsykolog och pedagog är företrädare för sociokulturellt perspektiv på lärande

²⁰ Monica Nordenfors, Delaktighet – på barns villkor? Rådet för Tryggare och Mänskligare Göteborg 2010

demokratiskt samhälle måste därför deras delaktighet grundas på en förståelse för betydelsen av medborgarskap/rätt.

Rättvist och socialt hållbart Göteborg

Med en rättvis stad för barn och unga menar KAIROS ”en stad där de **barn och unga** som bor och vistas på lika villkor har tillgång till stadens olika rum och kan påverka de beslut som berör deras eget vardagsliv liksom stadens framtida utveckling.” På motsvarande sätt kan ett socialt hållbart Göteborg i enlighet med KAIROS definition med fokus på ungas medskapande, formuleras så här: ”Ett socialt hållbart Göteborg är en rättvis och trygg stad med många offentliga rum utan diskriminering och där de **barn och unga** som bor, vistas och arbetar känner social tillit och samhörighet.”

Utifrån detta blir det ett problem att Göteborg och Göteborgsregionen driver frågor om tillväxt och idén om en kunskapsstad utan att i samma strategi involvera de unga som bor och vistas i Göteborg. Man måste också beskriva på vilket sätt de kan och behöver bidra till tillväxt och kunskapsstadens utveckling samt vilka krav det ställer på samhället och olika aktörer. Utan den strategin saknas möjligheter till socialt hållbar tillväxt och därmed, så som KAIROS ser det, saknas möjligheter till ett rättvist och socialt hållbart Göteborg.

DELPROJEKTETS SYFTE

Projektet kommer att ta sin utgångspunkt i ungas upplevelse av och förutsättningar för medskapande, så som KAIROS ser på utvecklingen av ett rättvist och socialt hållbart Göteborg. Projektet vill bidra med kunskap om unga med olika förutsättningar inom skola och kulturliv och därmed berika förståelsen för och utvecklandet av ungas nya former för samhällsdeltagande. Det kommer att göras en analys av de mekanismer som skapar utestängning från skolsystemet, arbetsmarknaden och organiserade kulturaktiviteter. Det ska också göras en kartläggning och analys av ungdomars sökande efter identitet och medskapande inom andra områden såsom olika informella kulturella yttringar blir för att synliggöra de faktorer som bidrar till exkludering respektive inkludering.

Detta syftar till att visa några av de förutsättningar som skolan och kulturen behöver skapa för att de unga som bor och vistas i Göteborg ska ha handlingsutrymme och handlingsförmåga och därmed reella möjligheter till medskapande i sitt vardagsliv och i stadens utveckling.

Begreppet mellanrum kommer att användas för att beskriva vad som sker och vilka oförutsedda effekter det får för samhällsutvecklingen när skolorna lämnar nya årskullar varje år med bristande förutsättningar för såväl faktisk delaktighet som upplevd delaktighet samtidigt som samhällsutvecklingen drivs med allt högre krav på kunskap och kognitiva förmågor. Begreppet kommer också att användas för att diskutera och synliggöra diskrepansen mellan stadens och regionens ambition om att arbeta inkluderande med kultur och det faktiska deltagandet samt hur denna diskrepans tar sig konkreta uttryck. Projektet ska bidra till att synliggöra mellanrummets oförutsedda effekter och dess aktörer. Projektet avser likaså att synliggöra på vilket sätt det som sker i mellanrummet kan bidra till lärande om stadens och individers förmåga till förändring och belysa möjligheter och hot mot en socialt hållbar utveckling i Göteborg som detta medför.

Ett intersektionellt perspektiv med särskilt fokus på barnets rättigheter kommer att användas. Detta delprojekt kommer särskilt studera förutsättningar för medskapande hos de unga som varken arbetar, studerar eller praktiserar.

GENERELLA FRÅGESTÄLLNINGAR

Vilka effekter har skolresultaten och förekomsten av NEETs på unga mäns och kvinnors möjligheter och förutsättningar till medskapande i utvecklingen av ett socialt hållbart Göteborg?

Vilka förändringar krävs för att unga män och kvinnor ska ha reella förutsättningar till delaktighet och medskapande för en socialt hållbar utveckling? Vilka krav ställer detta på samhället och olika aktörer och i synnerhet på skolan och kulturliv? Hur förmår skolan ta vara på unga människors potentiella förmågor och kompetenser? Hur tar skolan tillvara unga människors erfarenheter? Hur kan skola och kultur samspela för att i större utsträckning skapa förutsättningar för ungas medskapande?

Hur ser de planerare och beslutsfattare som arbetar med utvecklingen av kunskapsstaden Göteborg och med tillväxt i regionen på barn och unga som bor och vistas i kunskapsstaden? Vilka målkonflikter kan identifieras? Hur ser de på förutsättningarna för ungas delaktighet i samhällsutvecklingen och möjligheterna till en socialt hållbar och rättvis stad? Hur tar det sig uttryck i olika handlingsplaner och i deras faktiska beslutsfattande?

Hur påverkas ungas syn på det demokratiska samhället och medskapande i samhällsutvecklingen hos dem som inte har betyg som räcker för fortsatta studier och arbete? Hur påverkas ungas syn på det demokratiska samhället och medskapande i samhällsutveckling hos dem vars förutsättningar gynnas av den ökade ojämlikheten i samhället?

Hur påverkar initiativ som uppstår i mellanrummet utvecklingen av en socialt hållbar och rättvis stad? Vilka initiativ tas och vilka är aktörerna? Vilka möjligheter skapas genom civilsamhällets aktörer och de enskilda medborgarnas aktiva handlingar? Vilka hinder och hot mot social hållbarhet kan finnas?

Slutligen vem som har tillgång till systemet och vem som står utanför? Hur ser barriärerna i kunskapsstaden ut? Hur kan staden bli till en stad som värderar utbildning och lärande och samtidigt mildrar social polarisering och segregation?

SPECIFIKA FRÅGESTÄLLNINGAR

1. Hur upplever unga sina förutsättningar att ha inflytande över sitt vardagsliv och stadens utveckling? Hur påverkas unga av fysiska, sociala och mentala barriärer och därmed deras förutsättningar att vara medskapande till ett socialt hållbart Göteborg?
2. Hur ser unga, och hur ser beslutsfattare inom utbildning, kultur och näringsliv/regionutveckling på vilka förutsättningar som behövs för att ungas medskapande i ett socialt hållbart samhälle ska öka? Vilka initiativ har tagits utifrån mål i budget och

- verksamhetsplaner? Vilka målkonflikter ser de olika aktörerna? Vilka sociala och fysiska barriärer ser dessa olika aktörer och hur kan dessa påverkas för att öka medskapandet?
3. Vad kan skolan respektive kulturen göra för att minska dessa barriärer? och hur kan dessa aktörer samspela?
 4. Hur ser den faktiska delaktigheten ut i form av ungas deltagande i arbete, utbildning och praktik?
 5. Hur ser ungas deltagande i formella och informella kulturaktiviteter ut?
 6. Vilka oväntade effekter på samhällsutveckling sker i det mellanrum som uppstår då unga lämnar skolan med bristande förutsättningar och samhällets utvecklas mot allt högre ställda krav på kunskap och förmågor? Hot och möjligheter för en socialt hållbar utveckling?
 7. På vilket sätt kan ett intersektionellt perspektiv, med fokus på normer som styr handlingar och beslut i staden och dess verksamheter bidra till att välfärdspolitiken och välfärdstjänsterna i större utsträckning används som verktyg för att jämna ut skillnader så att alla de unga som bor och vistas i Göteborg får likvärdiga förutsättningar att vara medskapande i sin och stadens utveckling?

METOD

- kartlägga elevsammansättningens förändring på skolor i 2-4 utvalda bostadsområden av olika karaktär i Göteborg under en given tidsperiod
- sammanställa befintliga rapporter om segregationens påverkan på elevers skolresultat och rapporter om unga som varken arbetar, studerar eller praktiserar med koppling till förutsättningar för medskapande
- kartlägga styrdokument som budget och verksamhetsplaner i de utvalda stadsdelarna med avseende på utbildnings-, kultur- och delaktighetsfrågor för barn och unga
- fokusgrupper, deltagande observationer, och/eller andra former av kreativa kommunikationsmetoder kommer användas i möten med unga 16-25 år (urval bland gymnasieelever, drop-outs och NEETs och kulturaktiva), från områdena ovan om delaktighet och medskapande i sitt vardagsliv och samhällsutvecklingen, och för att öka förståelsen kring hur relationen mellan skola-arbete-kultur ser ut. Möjligheten att knyta detta till reella påverkanssituationer i Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen ska undersökas
- semistrukturerade intervjuer med beslutsfattare i Göteborg, Västra Götalandsregionen och i stadsdelarna ovan inom utbildningssektorn, kultursektorn, tillväxtansvariga i offentliga verksamheter samt näringsliv
- semistrukturerade intervjuer med aktörer i mellanrummet, dvs. initiativtagare som friskolor, läxhjälsorganisationer och sociala rörelser som på olika sätt agerar inom utbildnings- och kulturområdet